

Сајам за пензионере у Жабљу

Наступ хора у ЈДП-у

Додељен уговор
Покрајинског секретеријата

САДРЖАЈ

РЕЧ УРЕДНИКА	3
АКТУЕЛНОСТИ	
ГЦ „Нови Сад“ учесник Међународне конференције „Дани социјалне заштите“	4
Рекоструисан Клуб „Слана бара“	4
Коло српских сестара из Румуније посетиле Клуб „Слана бара“	5
Сајам за пензионере у Жабљу	5
Хор Гц „Нови Сад“ наступио у Југословенском драмском позоришту на концерту Хора „Исон“	6
Студенти Музичке педагогије посетили пробу хора Дома Лиман	7
Изложба слика Радмиле Иванек у Дому Ново насеље	7
Сарадња са ШОСО „Милан Петровић“	8
Обележен Светски дан поезије у свим домовима	9
Секције клубова наступале у домовима	10
Обележен јубилеј Клуба „Пролеће“	10
Излети корисника ГЦ „Нови Сад“	11
Одржан избор најлепше терасе Дома Ново насеље	12
Прослава рођендана корисника	13
Корисници Дома Лиман постали чланови спортских секција клубова	13
ОД ИДЕЈЕ ДО ПРОЈЕКТА	
Додељен уговор Покрајинског секретеријата ГЦ „Нови Сад“	14
ДОНАТОРИ УСТАНОВЕ	
Слободанка Вуковић опремила дневни боравак Дома Футог	15
УСЛУГЕ	
Фризерско-берберске услуге	16
САЧУВАЈМО ОД ЗАБОРАВА	
Новосадска штрафа	17
САВЕТ ЛЕКАРА	
др Бранка Вајагић- Очување и унапређење менталног и физичког здравља старијих особа	18
ЛИКОВНА АЗБУКА	
Персида Малуцков- Емерик Фејеш	19
ПЕСНИЧКИ КУТАК	
Божана Шимић- Сеоска кафана	20
Зорица Шевић- Вишња	21
IN MEMORIAM	
Олга Веселиновић	22
КОРИСНИЧКИ КУТАК	23

„БУДИЛНИК“, интерно гласило Геронтолошког центра „Нови Сад“

Издавач: Геронтолошки центар „Нови Сад“, Фрушкогорска 32, 21000 Нови Сад

Телефони: +381 21 450 266; +381 21 6 350 542; Факс: +381 21 6 350 782;

web site: www.gerontns.co.rs e-mail gerontns@neobee.net

За издавача: Ненад Башић, директор Геронтолошког центра „Нови Сад“

Уредник: Ружица Вукић Рајић, организатор промотивних активности

Сарадници у овом броју: Исидора Петковић, помоћник директора; Стеван Буљић, организатор промотивних активности РЈ Клубови за стара и одрасла лица; Нада Периновић

стручни сарадник на услугама у заједници; Едит Ранковић, главна сестра Дома Лиман

Интернет презентација: Немања Ђурић

Графичка припрема: Зоран Рац

Штампа: „САЈНОС“ доо, Нови Сад, sajnosns@gmail.com

Тираж: 500 примерака

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

613.98 (497.113 Нови Сад)

БУДИЛНИК : Интерно гласило Геронтолошког центра „Нови Сад“ /
уредник Ружица Вукић Рајић – год. 16. бр. 39. (2023.) – Геронтолошки
центар „Нови Сад“, 2023. – илустр. 30 cm

Квартално
ISSN 2217-5490
COBISS.SR – ID 263658247

Поштовани читаоци,

Радећи више од деценију у Геронтолошком центру „Нови Сад“ могу слободно да закључим да су године оно по чему одређујемо вредност човека. Искуство чини људе мудријим, богатијим и спремнијим да се ухвате у коштац са животним недаћама. Такође, приметила сам да људи са годинама постају и сензибилнији и отворенији за пружање емоција. За разлику од млађе популације, не боје се да искажу осећања и да их несебично дарују. Данашње генерације крију се иза слојева дебелих маски приказујући себе као хладну и недодирљиву особу, а старији су ослобођени тих стега прикривања. Окружени страхом због пређашњих искустава, као и сервираним моделом понашања већина младих губи драгоцено време свог живота на плиткост и површност. Све је ту дозвољено, осим дубина. Зато и више волим да сарађујем са вама, храбрим људима, који су загазили у треће доба.

У данашње време модерно је све оно што је некад било осуђивано, потискивано. Негује се примитивизам, хладни односи, улепшана спољашњост, док се унутрашња вредност, образовање и топао људски однос гази и потире. Због тога ћу покушати, бар, на овим страницама да мало повратим чар старих дана. Уколико их отргнемо од пролазности, можда успемо и да се повратимо на прави пут. Увела сам нову рубрику, под називом „Сачувајмо од заборава“. У њој ће пензионери приповедати о обичајима, традицији, начину живота, хобијима и активностима из њихове младости. Њихова младост, као на длану, биће сведок овде о неким прошлим и бољим временима. Временима, која су имала душу.

Ваш уредник,
Ружица Вукић Рајућ

ГЦ „Нови Сад“ учесник Међународне конференције „Дани социјалне заштите“

Дванаестог јуна Геронтолошки центар „Нови Сад“ имао је част да узме учешће на Међународној конференцији «Дани социјалне заштите», која се одржавала у Спортском и пословном центру

Војводина, у Новом Саду. Организатор конференције је био Центар за социјални рад Града Новог Сада. Отварању конференције присуствовао је и в.д. директор Геронтолошког центра „Нови Сад“ Ненад Башић заједно са својим запосленима. Конференција је отпочета обраћањем министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Николе Селаковића, градоначелника Новог Сада Милана Ђурића и директорице Центра за социјални рад Јелене Зорић. Радни терапеути и радни инструктори наше установе имали су прилику да, у оквиру конференцијских активности, презентују рад корисника, рађених у радним терапијама домова, на штанду СПЕНС-а.

Конференција је трајала три дана, до 14. јуна. На њој је Геронтолошки центар „Нови Сад“ учествовао и као пасивни учесник, слушајући и едукујући се преко предавања еминентних учесника, али и активни, путем предавања психолога Исидоре Петковић, помоћника директора. Она је излагала на тему: „Превенција насиља и занемаривање старих у домском смештају.“

Реконструисан Клуб „Слана бара“

Реконструисан објекат Клуба за стара и одрасла лица «Слана Бара», трећег априла, отворио је министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Никола Селаковић. Клуб је обишао и градоначелник Новог Сада Милан Ђурић и директор ПИО фонда Реља Огњановић. Испред Геронтолошког центра «Нови Сад» добродошлицу им је пожелио в.д. директор Ненад Башић, који их је упознао са радом и активностима клубова за стара

и одрасла лица. Градоначелник се захвалио свим запосленима у установи на свему што раде за пензионере и поклонιο је клубу смарт телевизор.

Радове на објекту финансирала је Градска управа за социјалну и дечију заштиту.

Коло српских сестара из Румуније посетиле Клуб „Слана бара“

Чланице Кола српских сестара «Круна» из Српског Семартона, у Румунији, посетиле су Клуб за стара и одрасла лица „Слана бара». Претходних година, пре појаве пандемије Корона вируса, започета је сарадња између чланова клуба и чланица ове хуманитарног, патриотског, културно-просветног друштва. Другог априла, на обострано задовољство настављена је прекогранична сарадња, размена искустава и пријатељско дружење, у сали Месне заједнице « Слана бара». Присутнима се обратио в.д. директор Ненад Башић , председник МЗ «С. бара» Ненад Ердељан и заменица председника клуба Даница Славнић.

Након обраћања размењени су пригодни поклони и настављено је дружење уз музику. Након вишечасовног дружења, растали су се уз осмех и задовољство и са обећањем да се њихови сусрети никад неће прекинути.

Сајам за пензионере у Жабљу

Двадесет и шестог марта, корисници Дома Ново насеље Геронтолошког центра „Нови Сад“ заједно са в.д. директором установе Ненадом Башићем, организаторком промотивних активности и радним терапеутима имали су прилику да представе своје услуге на трећем по реду Сајму за пензионере, под називом “ Пензионер- наша обавеза”, у организацији Туристичке организације општине Жабаљ. Своје услуге представили су и Геронтолошки центар „Зрењанин“, као и Дом здравља Жабаљ, фармацеутске компаније, компаније из прехранбених индустрија, произвођачи медицинске опреме и још многи други. Штанд Геронтолошког центра „Нови Сад“ био је један од посећенијих, због богатог и разноврсног изложбеног материјала рађеног у радној терапији Дома Ново насеље. Председник Општине Жабаљ Урош Радановић и директор Туристичке организације општине Жабаљ Сергеј Запорожац посетили су наш штанд, а организаторка сајма уручила је в.д. директору Ненаду Башићу захвалницу за учешће.

Хор ГЦ „Нови Сад“ наступио у Југословенском драмском позоришту на концерту Хора „Исон“

Манифестација „Недеља аутизма“ одржавала се у периоду од 1. априла до 9. априла, уз подршку Града Београда. Чланови хорске секције Геронтолошког центра „Нови Сад“, под руководством организаторке промотивних активности Ружице Вукић Рајић, имали су част да наступе у оквиру манифестације у Југословенском драмском позоришту. Деветог априла одржан је концерт инклузивног Хора „Исон“ професора Миодрага Близанца са којим је наступио и хор Геронтолошког центра „Нови Сад“. Захваљујући њима хор установе добио је прилику да и сам да мали допринос овој манифестацији, као и да чланови хора буду виђени, слушани и награђени великим аплаузом. Такође, уз њих су певала и деца из Хора „Чаролија“ Леонтине Вукомановић, Хора „Вивак“ и Хора Храма Свети Георгије. Концерт су увеличали познати музичари попут Тијане Богићевић, Ђорђа Давида и групе Неверне бебе. Подршку манифестацији дала је и прва дама Србије, госпођа Тамара Вучић и принцеза Катарина Карађорђевић. Концерт је био врло запажен и пропраћен бројним овацијама и певањем песама на бис.

Студенти Музичке педагогије посетили пробу хора Дома Лиман

Студенти треће године Музичке педагогије Факултета Музичке уметности из Београда, заједно са својом професорицом Миленом Петровић, изразили су жељу да присуствују проби хорске секције Дома Лиман. Секцију води организаторка промотивних активности Ружица Вукић Рајић, уз помоћ колеге Милана Чичакина, професионалног музичара. Првог јуна, они су посетили Дом Лиман и били су подршка пензионерима на њиховој проби. Прво су корисници из дома отпевали неколико песама, а потом су им се студенти представили са три песме. Након тога, спонтано су почели да певају заједно, па се службена посета претворила у једно топло и весело дружење. Договорен је наставак лепе сарадње и у будућности, на обострано задовољство.

Изложба слика Радмиле Иванек у Дому Ново насеље

Радмила Иванек, корисница је Дома Ново насеље, која, од недавно, ствара уметничке слике у оквиру радне терапије дома. Она никад није мислила да има ликовног талента, чак ни у школи док је била, али је одувек волела да посећује изложбе слика. Почела је да слика у позним годинама, у дому где јој је ментор био радни терапеут Мирослав Гравоња. Захваљујући њему, своју љубав према уметности преточила је на сликарско платно направивши прве потезе четкицом. Временом је почела је да добија похвале за свој рад и то јој је био подстрек за даље напредовање. Инспирација су јој били инпресионисти, од којих највише воли Ван Гога. Ипак, највећи утицај на Радмилу је имао киргистански уметник Азис Сулајманов, док јој је од сликара са простора бивше Југославије омиљен Иван Љиљак из Сплита. На часове сликања никад није ишла, али јој је пуно помогла пријатељица, која јој је пренела своје знање и искуство са часова, које је водио сликар Ратко Шоћ из Врбаса.

Мало, по мало, захваљујући вољи и љубави према сликарству, Радмила је насликала већи број слика и тако стигла до своје прве самосталне изложбе. Двадесет и петог маја отворена је њена изложба слика у радној терапији Дома Ново насеље. Отварању је присуствовао и в.д. директор Геронтолошког центра „Нови Сад“ Ненад Башић. Изложбу су увеличали чланови хора дома, а психолог установе Маја Бабић дала је исцрпан увод у сликарство аутора изложбе. Након изложбе добила је бројне похвале од посетилаца и тиме је, још једном, потврдила свој таленат, али је, на тај начин, добила и снажнију жељу за даљим изражавањем путем сликарске четкице.

Сарадња са ШОСО „Милан Петровић“

Геронтолошки центар „Нови Сад“ негује лепу сарадњу са Школом за основно и средње образовање „Милан Петровић“, коју је значајно интензивирала током ове године. Међугенерациска сарадња, која се на овај начин подржава, од посебног је значаја за кориснике установе. Развојем ове врсте синергије међу генерацијама омогућава се међусобан трансфер знања, вештина и искустава. Највећа бенефит од ове сарадње за људе треће доби је осећај признања и припадности, као и мотивација на активност и укључивање у друштвене токове.

Двадесет и првог марта, ђаци из школе, заједно са корисницима Дома Ново насеље обележили су Светски дан поезије. Пензионери из дома, који пишу поезију, имали су ту част, да заједно са глумцима из Српског народног позоришта гостују у школи, да узму учешће у културно-забавном програму, којим су одали почаст Светском дану поезије. Корисници Веселинка Игић, Тања Новић и Милан Божић, у пратњи организаторке промотивних активности установе, окупљеној деци из школе, њиховим родитељима, као и професорима и глумцима презентовали су своју поезију.

Убрзо након ове заједничке активности, у априлу месецу, корисници Дома Ново насеље имали су прилику да буду угошћени у школи на приредби, која је приређена поводом великог хришћанског празника Ускрса. Такође, уживали су у ђачким рукотворинама, које су биле изложене на школском базару. Школу је, овом приликом посетио и в.д. директор Ненад Башић заједно са организаторком промотивних активности и радним терапеутом. За разлику од претходног пута, где су пензионери активно учествовали у активности, овог пута добили су прилику да прошире своје знање из области ручног рада и да га примене у пракси.

Договорен је наставак квалитетне сарадње након летњег, школског распуста.

Обележен Светски дан поезије у свим домовима

Двадесет другог, двадесет трећег и двадесет четвртог марта у сва три дома Геронтолошког центра „Нови Сад“ обележавао се пригодним, културно-уметничким програмом Светски дан поезије. Љубитељи писане речи имали су прилику да проведу дан са квалитетним песникињама, да уживају у лепоти стихова и да и сами учествују у стварању нових и у њиховом презентовању. Прво песничко дружење организовано је у Дому Ново насеље. Корисници дома слушали су нежну и питку поезију песникиње Катице Бабић. Она је у клубовима пензионера позната по својим песмама о жени, љубави, песмама блиских свима, јер осликавају свакодневни живот. Њен песнички опус оставио је пријатан утисак на све кориснике дома.

У Дому Лиман, пензионерка из дома Доминка Арсић презентovala је, у радној терапији дома, своје збирке песама окупљеним пензионерима. Ширина и реалистичност тема њених песама, са примесом сете и туге оставио је велик дојам на присутне кориснике.

У Дому Футог наступиле су песникиње Јасминка Јовановић и Иванка Мађор Миливојша, чланице литерарне секције клубова за стара и одрасла лица. Оне су својом занимљивом поезијом разгалиле кориснике, па су позитивну атмосферу зачиниле и песмом.

Пошто су песничка дружења наишла на позитиван одјек у свим домовима, одлучено је да ће се, у будуће, организовати једном у току сваког месеца.

Секције клубова наступале у домовима

Након вишегодишње паузе, изазване пандемијом вируса Корона, поново су почеле са радом културно-забавне секције у клубовима за стара и одрасла лица. На опште задовољство чланова секција, али и публике на програмима, интезивирале су се пробе и наступи током ове године. Члан хорске и фолклорне секције клубова може да буде сваки члан клуба који има афинитета према овом виду уметности. Уметнички руководилац секција је господин Милорад Брзак, који их успешно води од самог зачетка.

Ове године имали су запажене наступе у сва три дома Геронтолошког центра „Нови Сад“ где су награђени великом аплаузом. Својим песмама вратили су кориснике домова у неко давно младалачко доба, што је додатно орасположило све присутне. Корисници домова су их испратили са осмесима и жељом да им поново дођу и улепшају им борвак у установи.

Обележен јубилеј Клуба „Пролеће“

Клуб « Пролеће», у Бегечу постоји пуних десет година. Кроз клуб су прошли бројни чланови, оставивши иза себе допринос у раду клуба. Један од њих је и Бранко Ранитовић, председник клуба од самог његовог оснивања, па до данас. Велики значај клубу дала је и секција ручног рада, коју води председница Марија Булић, као и ликовна секција на челу са председницом Драгицом Нићетић.

Значајан јубилеј клуба обележен је на Дан пролећа, а испред Радне јединице Клубови за стара и одрасла лица окупљене домаћине и госте поздравила је Бранкица Кресић, стручни сарадник на услугама у заједници. Отварање је увеличао културно- забавни програм у ком је учествовала драмска секција клубова заједно са члановима литерарне секције.

Клуб је током година доживео позитивне трансформације и повећао број чланова.

Одржан избор најлепше терасе Дома Ново насеље

У Дому Ново насеље традиционално, сваке године, одржава се такмичење у избору најлепше терасе дома. Такмичење организују радни терапеути дома и намењено је свим корисницима, који желе да учествују и који задовољство проналазе у неговању цвећа. Ове године надметали су се једнако и самостални, независни корисници који бораве у апартманима, као и зависни, стационарни корисници. Трочлани жири, састављен од радних терапеута из других домова и од аниматорке из Дневног боравка изабрао је најлепше терасе и прва три места и доделио им је признања и поклоне. Прво место освојила је Олгица Белобрадић Ванлитсенбург, друго Радован Петровић, а треће Милица Арсић. Поред њих и још многи учесници освојили су награде за терасу са најразноврснијим цвећем, за најоргиналнију терасу, за највеселију терасу, за терасу са зачинским биљем...

Председник Савета корисника дома Светислав Шороња похвалио је ову активност, рекавши следеће: „Циљ овог такмичења је да се створе што пријатнији услови за боравак у дому. Поред овога, свакодневно се одржава цвеће и зачинско биље по ходницима, испред дома и у атријуму дома. На одржавању свакодневно брину вредне руке спремачица и неговатељица. О зеленилу у атријуму брине

Милојко Клисуре, члан Савета корисника. Све се ово одвија под контролом руководиоца дома Анђе Берановић, која учествује у свим активностима. А све ово заједно чини да се корисници осећају угодно.“

Излети корисника ГЦ „Нови Сад“

Геронтолошки центар „Нови Сад“ активно ради на програмима, који су намењени побољшању услова живота и друштвеног активизма својих корисника. Један од начина реализације ових програма су и излети са освртом на културно-историјске знаменитости, а пролеће је годишње доба кад се они планирају и реализују. На основу разговора са корисницима, закључено је да им од активности, заправо, и највише пријају заједнички излети. Циљ ових излета за старије је здраво старење. Излетом су обухваћени корисници свих наших услуга, домских, клупских, Дневног боравка и Прихватилишта за стара и одрасла лица.

У мају и у јуну месецу организовани су излети за кориснике Дома Ново насеље, Футог, и за чланове Клубова за стара и одрасла лица.

По први пут на излет су ишли и корисници Прихватилишта за стара и одрасла лица. Нажалост, због лоших временских прилика нису успели да се реализују сви планирани излети, па су, из наведеног разлога, остали померени за септембар месец.

Организаторка промотивних активности Ружица Вукић Рајић приредила је план и програм путовања, који је реализовала у сарадњи са радним терапеутима, инструкторима и социјалним радницима. Клубски излет организовао је Стеван Булић, организатор промотивних активности у клубовима.

Пензионери из Дома Ново насеље и корисници Прихватилишта посетили су прелеп амбијент Ранча Димитријевић, у Крушедол селу. Љубазни домаћин их је угостио потпуно бесплатно, а обрадовао их је и вођњом кочијама. На ранчу су једнако уживали и корисници и запослени радници дружећи се са коњима и у пријатном ћаскању на свежем ваздуху, окружени миром и лепотом природе села. Поведени пријатном атмосфером, на крају су и спонтано запевали. Након ранча обишли су и цркву посвећену Срећењу Христовом, коју је подигла деспотица Ангелина Бранковић, као и манастир Крушедол, наш споменик културе од изузетног значаја.

Дом Футог имао је прилику да обиђе, такође, манастир Крушедол, али и знаменитости Сремских Карловаца, као што је Карловачка гимназија, Православна богословија, Фонтану четири лава и Градску кућу.

У оквиру Радне јединице Клубови за стара и одрасла лица организован је целодневни излет у Суботицу и на Палић. Чланови клубова посетили су Градску кућу, музеј порцелана и Синагогу у Суботици. Обишли су и зоолошки врт на Палићу, након чега су уживали у вођњи бродичем по језеру.

Након ових излета, корисници услуга Геронтолошког центра „Нови Сад“ имали су само речи хвале, поневши са собом прегршт позитивних утисака и жељу да се што чешће реализује овакав вид активности.

Прослава рођендана корисника

Колективне прославе рођендана корисника домске услуге неговале су се годинама уназад пошто врло позитивно утичу на очување психичког здравља, као и на побољшање социјалних вештина, а уједно и чини живот старије популације задовољнијим и садржајнијим. Следећи жеље и потребе корисника и због свих претходно наведених разлога одлучено је да ће се заједничке прославе рођендана поново увести у редовне домске активности. Нажалост, због пандемије вируса Корона оне су морале бити обустављене, али су у јулу месецу ове године, поново почеле да се реализују.

Прво је организована прослава у Дому Лиман, па у Дому Ново насеље и на крају у Дому Футог. Прослави су присуствовали и корисници Дневног боравка за стара и одрасла лица, као и корисници Прихватилишта у Футогу. Овог пута славили су се рођендани корисника рођених у периоду од јануара месеца, па све до краја јула месеца. Славље је протекло у веселој атмосфери уз музику, песму и плес, а ново дружење заказано је за новембар месец.

Корисници Дома Лиман постали чланови спортских секција клубова

Корисници Дома Лиман сведок су да квалитетних активности никад није доста. Они су одлучили да се прикључе спортским секцијама Радне јединице Клубови за стара и одрасла лица, те су онедавно постали и чланови Клуба „Оаза“. Заједно са клупским пензионерима почели су да учествују у свим њиховим спортским такмичењима. Узели су учешће у Пролећном турниру клубова, те су се такмичили у пикаду, у бацању висеће кугле и у ремију. На овим надметањима успели су да освоје и запажен резултат. Корисник Предраг Нинковић освојио је треће место, у екипном такмичењу у ремију, за Клуб „Оаза“, а Видојко Урошевић освојио је треће место на такмичењу у бацању висеће кугле.

Ови пензионери, иако су загазали у треће животно доба, доказ су да године нису препрека активном животу, већ да су оне само број на папиру.

Додељен уговор Покрајинског секретеријата ГЦ „Нови Сад“

Геронтолошки центар „Нови Сад“ учествовао је на Јавном конкурс за суфинансирање мера активности и програма у области социјалне заштите, у 2023. години. Конкурс је покренуо Покрајински секретеријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова и за његову реализацију планирано је 240. милиона динара.

Двадесет и седмог јуна покрајински секретар Предраг Вулетић доделио је 112 уговора за пројекте, за унапређење социјалне заштите на територији АП Војводине. Пројекте ће реализовати установе за смештај корисника и центри за социјални рад. Између осталих, уговор је добио и Геронтолошки центар „Нови Сад“, а уручен је в.д. директору Ненаду Башићу. 5,5 милиона динара добила је наша установа за испуњавање законских обавеза у следећим областима: израде новог плана заштите од пожара, израде процене ризика од катастрофа и израде плана заштите и спасавања.

ДОНАТОРИ УСТАНОВЕ

Слободанка Вуковић опремила дневни боравак Дома Футог

Госпођа Слободанка Вуковић, дугогодишња радница Народне банке Србије одлучила је да добијени новац за одлазак у пензију искористи на најбољи могући начин, донирајући га у хуманитарне сврхе. Пошто је често службено долазила у Дом Футог где се сусретала са бројним пензионерима, њиховим искреним осмесима и топлим причама, одлучила је да свој зарађени поклон донира баш њима. Изабрала је да Дому Футог, његовим корисницима услуга донира новац за набавку намештаја, којим ће бити опремљена просторија дневног боравка у дому. Руководилац дома Анђела Костић уручила јој је захвалницу и поклон у име установе. Приређен је и културно-забавни програм, у ком су учествовали ученици трећег разреда ОШ « Десанка Максимовић » из Футога. Они су, уз помоћ својих учитељица, припремили богат и забаван програм.

ФРИЗЕРСКО-БЕРБЕРСКЕ УСЛУГЕ

Обавеза Геронтолошког центра „Нови Сад“, као пружаоца услуга старијим особама, је да својим корисницима обезбеди сву потребну помоћ како би могли да имају квалитетан живот и уживају у њему. Из наведеног разлога, у оквиру домова за стара и одрасла лица Геронтолошког центра „Нови Сад“, поред тога што се пружају услуге смештаја, исхране, здравствене заштите, психолошке помоћи, социјалног рада, културних активности и радно-окупационе терапије, пружају се и услуге неге и хигијене. У оквиру услуга неге и хигијене спада брига о хигијени простора корисника, хигијени рубља и постељине, помоћ при узимању оброка, као и фризерско-берберска услуга.

Сва три дома Геронтолошког центра „Нови Сад“ поседују фризерски салон у ком раде по две фризерке са завршеним трећим степеном школе за квалификоване раднике фризерске услуге. Зависно од здравственог стања корисника фризерско берберске услуге се пружају у соби корисника, или у фризерском салону. Фризерке су обучене да пружају и мушко и женско фризирање, бријање корисника и масажу лица. Такође, у опису радног места им је и одржавање личне хигијене и хигијене средстава рада и радних просторија, као и ажурно вођење потребне документације.

Руководилац који прати и контролише њихов рад и коме су одговорне за свој посао је главна сестра дома.

Изјаву дали: Драга Поповић, Жељко Илић, Љиљана Перишић

Новосадска штрафта

Сваки град је имао свој корзо. То је место где су момци и девојке шетали, али једино Новосађани су то завали „штрафта“. Обавезно се ишло на штрафту, која је била од некадашњег Прогреса до Дунавског парка. Свако вече се ту окупљало после школе. Тачно се знало где ко стоји. Мало се стајало, шмекало, а онда шетало да би се видела одређена девојка, или момак. Није то трајало дуго од 18:30 часова до 9. часова. Након штрафте неки су ишли и на игранке. Игранке су биле у Машинској школи и у Основној школи „Ђорђе Натошевић“. Једне године је тамо у школи гостовала и млада глумица Неда Арнелић. Такође, игранке су се одржавале и у сали Пољопривредне школе у Футогу. Ишло се и у посластичарнице, као што је чувени „Цариград“ и у биоскоп.

Љубави су се највише рађале на штрафти. Само су се, у та времена, момци мало правили важни. Било је и „супер“ девојака, али и оних стидљивих. Супер девојке су биле слободније, шминкале су се, више су се дотеривале од оних стидљивих, које то нису смеле. Ипак, код момака су боље пролазиле оне стидљиве, иако су ове друге мислиле да су боље. Упознавање између момка и девојке никад није било директно, већ се ишло преко пријатеља. Мада, било је и добацавања и звиждања. Било је и парова, који су се забављали, па су заједно шетали на штрафти. Те некадашње љубави биле су лепше и трајније од данашњих, које нису тако романтичне.

Посебно се водило рачуна о облачењу. Јако је било битно да се прати мода. Те су све девојке носиле зелено једне године, јер је то било модерно, док су друге године носиле љубичасто. Долазиле су, тако дотеране, да виде друштво и да буду виђене. Међутим, постојале су изражене социјалне разлике, па се тачно знало где ко стоји.

Нови Сад је имао штрафту, као ни један други град, те су зато овде долазили и млади из других места. Београђани су након штрафте одлазили на Тврђаву, на тамбураше. Долазили су и становници Руменке на Новосадску штрафту, попут Жељка Илића. Он је шетао са три пријатељице и једним пријатељем након тренинга џуда. Тај пријатељ је уместо џуда наставио да се бави музиком и касније постао познат у бенду „Пекиншке патке“.

Леп обичај шетње у предвечерњим часовима, у којима се у пролазу размењују осмеси, погледи, или се прошапута која реч међу младима оставила је значајан траг у сећању људи на једно лепше, нежније и осећајније доба.

Разговор водила: Ружица Вукић Рајић

Аутор текста: др Бранка Вајагић, неуролог

Очување и унапређење менталног и физичког здравља старијих особа

Популација особа старијих од 65. година у свету стално расте. Сматра се, да ће се до 2050. године број особа старијих од 65. година удвостручити, а број особа старијих од 80. година утростручити. Слична ситуација је и у нашој земљи, с тим што су домаћи демографски параметри још алармантнији. Овакво померање старосне дистрибуције у свету и код нас, поставља пред систем здравствене и социјалне заштите нове захтеве, међу којима лечење хроничног бола има изузетно значајно место.

Бол се чешће јавља код особа старијег животног доба, јер су хронична обољења и повреде, које изазивају бол далеко учесталији у овој популацији (кардиоваскуларне болести, остеоартритис, миофасцијални синдром, малигна обољења, неуролошка обољења...итд.). Међутим, посебно је важно нагласити, да се и болест и повреда и бол могу лечити подједнако успешно и код млађих и код старијих особа. Није тачно да су старије особе мање осетљиве на бол од млађих и да њихов организам не може да подноси јаче лекове против болова. Нетачно је да старије особе лакше постају зависне од лекова, као што није тачно да лекови против болова штетно утичу на њихово ментално и физичко функционисање. Тачно је да код особа старијег животног доба, током нормалног процеса старења организма, наступа постепено опадање способности адаптације и смањење функције свих система органа, првенствено централног нервног система, јетре и бубрега, што обавезно треба узети у обзир приликом планирања дијагностике и лечења хроничног бола. Занимљиво је, а то су потврдила бројна истраживања, да многе старије особе и саме сматрају да је бол природан, саставни део процеса старења и због тога се не јављају лекару, иако данас постоје бројне терапијске могућности којима се бол може ублажити, или у потпуности уклонити.

Шта је хронични бол?

Хронични бол је врста бола, који траје дуже од три месеца. У већини случајева, то значи да бол наставља да траје и након излечења повреде, или обољења које га је првобитно проузроковало.

Који су узроци хроничног бола? – Узрок хроничног бола није увек јасан. Хронични бол је понекад последица постојећег медицинског проблема, као што је остеоартритис, или дијабетесна полинеуропатија (врста оштећења нерава изазана дијабетесом), али лекари не могу увек да утврде прецизан узрок хроничног бола. Већини особа, које имају хронични бол, потребан је тимски рад у лечењу. Терапијски медицински тим обично чине лекари опште медицине, или специјалисти за терапију бола, физиотерапеути и психотерапеути, који заједнички креирају индивидуални терапијски програм за сваког пацијента.

У циљу проналажења најбољег третмана за Вас препоручујем да будете отворени за нове терапијске поступке и комбинације. Понекад је неопходно да се испита више различитих терапијских опција, пре него што буде пронађена она, која је за Вас најбоља. Посебно је важно поставити реалне терапијске циљеве. Чак и када се бол не може потпуно уклонити, понекад је довољно да се постигне контрола бола, која ће Вам омогућити да обављате све потребне активности без значајног ограничења. Понекад лекари у терапији хроничног бола користе лекове, који се користе и за лечење неких других обољења (депресија, епилепсија), јер ови лекови утичу и на појачану нервну проводљивост. Прихватите ове терапијске могућности, чак и ако Вам се чини да то можда нису лекови за Вас. Никакве предрасуде везане за хронични бол и његово лечење не треба да Вас обесхрабре и спрече да добијете потпун и свеобухватан третман. Правилно лечење хроничног бола, сарадња са професионалним медицинским тимом је изузетно важно, јер Вам може донети бројне предности у свакодневном животу, као што је подизање општег нивоа енергије организма, бољи сан и апетит, већи ниво активности и независности, боље односе са другима, као и бољу концентрацију, расположење и самопоштовање.

Пише: ПЕРСИДА МАЛУЦКОВ- ликовни педагог у пензији, предавач у школици сликања клубова за стара и одрасла лица

Емерик Фејеш

Рођен је 1904. године у Хрватској, у Осијеку. Био је српски сликар, светски класик наивне уметности. Био је седмо од четрнаесторо деце. Породица је била сиромшна, но он је ипак завршио занат прављења дугмади, чешљара, стругара и трговачког помоћника. Касније, када је напунио пет година, породица је прешла да живи у Нови Сад. Ту је и изучио занат и почео да се бави сликарством по одласку у инвалидску пензију, када је тешко оболео 1949. године.

Почео је сликањем актова, портрета, мртвих природа и жанр сцена из приградског живота, да би се од 1954. готово искључиво бавио урбаним пејзажом. Путовао је широм света на необичан начин, у машти. Услед тешког сиромаштва, није био у прилици да посети градове, које је сликао, али је их је зато видео у машти. Пошто није имао новца да купује четкице и сликарске боје, Емерик Фејеш се довијао на други начин. Сликао је помоћу чачкалица и фарбе за дугмад. Сакупљао је разгледнице велелепних грађевина, које је отискивао преко индига, а затим увећавао на папиру, додавши увек нешто своје из маште и исцртавао је безброј детаља на кућама. На његовим сликама нема људи на земљи, ни птица на небу. Он је путовао сам у својој машти и стизао је где жели. Његове слике не приказују земаљски простор, људе и дрвеће. Он је опседнут лепотом грађевинског облика и даје лепоту облику амбијента. Простора нема, али он ће се појавити распоредом безбројних ликовних елемената. Вођен неоодољивом жељом да постојеће улепша, да сиво оживи бојом, он користи топле, звучне, фовистички снажне боје. Тако је Емерик Фејеш, попут детета, пропутовао на својим сликама по целом свету. Живео је у нади да ће једном, од продаје својих слика, сакупити довољно новца да призоре које је створио у машти и сновима заиста види у стварности. За живота није био те среће, али је ту жарку жељу испунила његова супруга, која је након Фејешеве смрти продала његова уметничка дела и пропутовала светом.

Прву самосталну изложбу имао је 1956. године у Новом Саду и касније у Дубровнику.

У Новом Саду је сарађивао са професорима више Педагошке школе, са професором Ђорђем Табаковићем, Јованом Солдатовићем, Богомиром Карлаварисом. Професоре и студенте посматрао је док раде, разговарао је са њима и прихватао примедбе.

Излагао је широм света своје урбане легенде, за које је више пута добијао награде и признања. Учествовао је и на групним изложбама у Хамбургу, Баден Бадену, Москви, Лењинграду, Бечу и Њујорку.

За живота није био нарочито запажен. Његово сликарство, прихваћено је од стране јавности, много година касније. Данас се сматра светским класиком.

Преминуо је 1969. у Новом Саду, а сахрањен је на Римокатоличком гробљу, у Футошкој улици. Највећи део његових слика чува се у Музеју наивне и маргиналне уметности у Јагодини.

Нови Сад

Београд

Париз

Аутопортрет

Божана Шимић

чланица литерарне секције клубова „Љубитељи лепе речи“

СЕОСКА КАФАНА

Кафана је бајно место, где се не свраћа често. Разлог се увек нађе да се у њу мало зађе и разоноде за душу нађе. Најчешће у смирај дана, многе привуче кафана. Настану неки немири и жеља да се у њу само завири. Кад се у њу сврати, она те омами и обрлати, па ти време од досаде скрати.

У њој се другује, тугује, музика слуша кад је рањена душа. Многи се у њој хвале док причају догађаје и шале. Ту се виђају и они који се једни другим не свиђају. У њој многи бораве, па бриге на кратко забораве. Кафана ко да баца чини, па се госту у њој учини да има посебне дражи, па се у њој разонода и спокој увек тражи, јер се уз причу и пиће придода увек мало и лажи.

Кафана душу греје ко птицу гнездо испод стреје. Ту се песма испод гудала свија, што тугу убија, а души прија. Кафана је ко храм, у њој никада ниси сам и кад пијеш и кад сузе лијеш и кад се у њој са неким побијеш.

Кафана госте свија и свима у њој прија. Пиће их теши, ко да ће проблем да реши. Кафеџија их гледа и заводи реда. Мотри шта се дешава на тој кафанској смотри. Ко пије, ко добар није, ко куња и ко се око кафане шуња. У кафани се зна ко где седи, ко са ким не беседи, ко је богат, а ко стар, а ко је највећи бећар.

Неко је дању за плугом, неко за стругом, а ноћу у кафани са пићем, ко са другом, или са тугом. Све то има своје, па се слични у кафани увек споје.

Реке пића се у кафани пију, неко воли вино, пиво ил ракију. Ноћна бдења и седења су кафанска крштења.

У кафани се често слави, или нека погодба прави. Неко муштулук носи, па другом пркоси.

Неко само сврати, па се једне чаше пића лати и слуша кафанске приче које бајкама сличе, а пијани се са њима диче. Прича се отегне, поготово кад јој пиће легне. Многи у кафани уз пиће се исповеде, па мисле да тада више вреде, јер им пријају те

беседе. Некад се плаче кад струне засвирају јаче, тад срце такну, а тугу одмакну. Пиће се у кафани увек служи, никад не отужи поготово кад се нова чаша пружи.

Вест је пролазна, па се у кафани прва сазна. Зна се ко у селу вилени, ко није веран својој жени, ко се упокојио, ко је вредан био и сву земљу на време угарио. Ко је добио сина, па слави цело село и сва родбина. Кома су дрва из дворишта крали и ком су пекару мање за ушур пшенице дали. Зна се ко има коње вране, голубе фекеране и ко не зна у пићу да стане. Кафанске приче се увек уз пиће уприличе, па многе лажи на испиту личе.

Кад свирци крену, кафану претворе у арену. Све се усија, што гостима прија. Све се тресе и љуља, само дим из кафане куља. Под је ко од уља, неког столица жуља, а свима је коса ко власуља, мокра од зноја, слепљена ко усред боја, не знаш да ли је глава туђа, или твоја. Песамма звуци кад се чују, црепове на кафани одваљују. Чаше лете ко конфете, па многим главама прете. Свој пут заврше тако што се у неком ћошку скрше. Кад се певачица појави, тад се почиње право да пева и слави. Сви стоје и гледају, на столицу не седају, певачицу загледају, песми се предају.

Таман што на подијум стане од кафане, траже јој мане и не дају да песма стане. Од те вриске, певачице које су ниске, на столицу стану, па надгледају кафану. Кад им не ваља то, попну се на сто, па им он служи ко прстом виде целу кафану и свако место. Док је загледају, гости се песми предају. Новац лепе свирцу на чело, или певачицино попрсје бело. Неко у гудало новац увуче, па изгледа оно ко да јауче. Новац се брзо списка, јер се плаћа свака песма и вриска. Неко чашу тако стисне, па наглас врисне. У руци је здроби, па крв капље по столу и гардероби.

Дим у кафани се ускомеша, па се зној са мирисом пића помеша. Све им то прија. Неко кашље, а неко кија. Кроз дим се гледа, не видиш дали му је коса црна, или седа и да ли је неко млад, или деда. Дим куља кафана ко да се љуља.

Неко пијан ноћу бане, па закључа врата од кафане, тад музика стане. Докопа се власти и почне све госте песмом и пићем да части. Наручује и плаћа, а сви га слушају ко рођена браћа. Све грми и сева и свако запева, а неко зева. Иако је ноћ и тама песма се пролама, кафана ко да се слама и онда без имало једа до јутра се у селу приповеда, како је у кафани било весеља и нереди.

Пијани су ко несрани, један на другог насрне, па песницама у нос своде рачуне и успут покидају многих виолина струне. Тад неко дојави, да се у кафани џумбус прави. Убрзо завлада тајац, јер се на вратима појави сеоски полицајац. Погледом све прострели и сви црвени образи на трен постану бледи и бели. Ред заведе, а по потреби неког и приведе.

Власник кафане у њој проводи ноћи и дане и увек сачека да зора сване. Све оком прати, да неко не оде, а пиће да не плати. Он покуша, да не слуша, жалопојке за жене, љубавнице и девојке и њихове јаде, да их неко вара и краде.

Многи пију без пара на вересију. Дуг свој плате, кад се доброг посла лате, или кад на крају месеца добију плате. Гост би био тужан, кад би кафани остао дужан. Пијани се не буне, већ кад се отрезне са кафецијом своде своје рачуне.

Кад се кафана затвори, нико са никим не збори. Сви се низ улицу упуте, пригрну згужване капуте и због фајронта се љуте. Неком улица послужи, да се весеље са музиком продужи. За кафаном пате, а свирци их у стопу кући прате. Неко пијан, пун беса, од хладноће се сав стреса, помутила му се у глави кућна адреса, улицом тетуре и бицикл без вентила не вози, већ гура.

Кад се пита женска страна кафана има хиљаду мана. Док мушки кажу, верујте не лажу, да је она део раја где се њихова радост и туга са пићем спаја. Лакше им у њој буде, па верују у себе и људе.

Зорица Шевић,
чланица литерарне секције клубова
„Љубитељи лепе речи“

Вишња

Никада нећу заборавити
вишње,
које си брао за мене
и црвеним прстима
мушицу у оку тражио.

Гледајући те на
крхкој грани, храброг
Берући вишње,
за мене био си херој!

Били смо деца.
Тог лета завршила се
наша авантура заувек.
Отишао си предалеко од мене.

Вишња је остала
још година много
и сваки пут
када процвета питам се
ко ће ми вишње брати.
Ко ће црвеним прстима
мушицу у оку тражити?

ОЛГА ВЕСЕЛИНОВИЋ

Корисница Дома Ново насеље Олга Веселонић Леш упокојила се 23. јуна 2022. године, у 15:35 часова, у 76. години живота.

Дошла је у дом са својих 70. година, веселе природе и са лекарским уверењем да је здрава. Разлог доласка је био тај што је желела да свој стан остави најстаријем унуку како би он несметано даље организовао свој живот. Врло брзо се уклопила у услове који владају у дому, а по потреби је помагала и покретним и непокретним корисницима. Укључила се у рад радне терапије, те тако иза ње остају урађени декупаж предмети и други радови.

Поетска секција у дому је за њу била нов изазов, те је почела да пише прозне радове, који су добили и награде на литерарном такмичењу Геронтолошког центра „Нови Сад“. Најпознатији су јој радови „Судбина“ и „Отац“.

Пошто је у младости учила и солфеђо, укључује су у рад хорске секције дома.

2021. године је бирана у Савет корисника дома где својим тридесетогодишњим искуством у раду, у новосадском суду даје велики допринос успешности у раду Савета Дома Ново насеље, посебно у вођењу записника са састанака Савета. Сачињавала је дописе по потреби Света и на тај начин Савет је остварио директну комуникацију са претходном директорицом Славицом Шкрбић. Ово посебно утиче на побољшање услова живота корисницима дома.

После каратке и тешке болести упокојила се, на велику жалост породице и свих корисника и запослених у дому.

С великим болом и поштовањем,
Светислав Шороња,
председник Савета корисника

БОГДАН БОБИЋ
корисник Дома Футог

У дому сам три месеца, већ. Све ми се допада овде. Запослени су добри. Дружим се са пензионерима, ишао сам на излет што је геронтолошки организовао, радим у дому, помажем коме треба и све у свему, задовољан сам.

МИЛАН ФИЛИПОВИЋ
корисник Дома Лиман

У Дому Лиман сам, већ, три године и није ми лоше овде. Једино ми храна не одговара, јер морам да једем незапржено пошто ми смета за желудац. Овде имам своју малу собицу, купатило, све је уредно, долази спремачица, али и ја одржавам апартман чистим. Раније, у младости сам играо фолклор, али сад пошто не могу не долазим ни на концерте, који се у дому организују. Волим да се дружим, имам једну жену овде у дому. Запослени радници за мене су добри и осим хране не бих ништа мењао.

ВЕРИЦА ШИЈАЧКИ
корисница Дома Ново насеље

У дому сам од 2021. године. Прво сам лежала непокретна у пеленама, у стационару, а онда сам проходила. Помагао ми је Мирослав, радни терапеут, који ми је предлагао да ходам по ходнику, са једног краја на други, и ја сам га послушала и за 2,5 месеца сам проходила. Лепо се дружим са мојим цимеркама и у стационару док сам била, а и овде у апартману. Једно време сам била и у приватном дому у Петроварадину, али сам овде потом дошла и овде сам задовољна. Што се хране тиче, ја сам, такође, задовољна. Шта волим једем, а шта не волим не једем. Иначе сам задовољна и хигијеном и чистоћом у дому, перу ми веш и све је чисто. Идем у радну терапију где везем и радим ручне радове, идем код физиотерапеута Славице на вежбе, посећујем културно-забавне програме у дому. Учествоваћу и у избору најбоље терасе дома. Ето, мени је овде у дому јако лепо!

Uzmetin

